

SASHA WITTEVEEN

DUTCH
CLASSICAL
TALENT

PROGRAMMA

Dutch Classical Talent is een initiatief van de Nederlandse concertzalen en de JCP Stichting

SASHA WITTEVEEN

Sasha Witteveen contrabas
Jorian van Nee piano
Jose David Ospina Gaviria contrabas

PROGRAMMA

VAN DE DUISTERNIS NAAR HET LICHT

Dmitri Smirnov 1948-2020

...Into the light (2018)

Xavier Dubois Foley *1994

The Falling Seagull (2021)

Sergej Rachmaninov 1873-1943

Elegie op. 3 nr. 1 (1892)

David Anderson *1962

Seven Double Bass Duets (1996)

Kibbles & Kibitz

Parade of the Politically Prudent Pigs

Rush Hour

Schweik Fahrt

Lament

Blew Cheeze

Gustav's 11 O'Clock Dance

Calliope Tsoupaki *1963

Scorpio (2022)

Giovanni Bottesini 1821-1889

Variaties op *Nel cor più non mi sento* uit
La Molinara (1788) van Giovanni Paisello

Samen het licht in

'We wandelen samen het licht in: ik begin met donkere muziek, en langzaam hoop ik de luisteraar op te tillen', schetst de Nederlandse contrabassist Sasha Witteveen haar programma voor de Dutch Classical Talent-tournee. 'Als het goed is maken we een reis door de stukken, ieder voor zich kan van alles ontdekken, gedachten kunnen een plaats krijgen, je kunt meegesleept worden, tot rust komen, noem maar op.'

De negentienjarige Sasha Witteveen is de jongste finalist van het DCT-traject. Ze is nog volop aan het studeren, aan het Conservatorium van Amsterdam bij Olivier Thierry en Naomi Shaham. Bij het programma dat ze samenstelde zal ze weinig uitleg geven op het podium, maar des te meer spelen: de muziek vertelt het verhaal. 'Ik breng goeddeels in mijn eentje de muziek over, dat is een enorme uitdaging. Hoe krijg ik de luisteraar zo dicht mogelijk bij me? Ik werk tijdens de DCT-tournee met licht. Alleen ik en mijn bas, dat is erg klassiek, ik wilde nog iets anders gebruiken om het publiek zo goed mogelijk te kunnen bereiken. Licht kan sterk ontroerend werken. Ik zet per compositie andere tinten in, en ga net zoals de sfeer van de muziek is, van donkere kleuren naar helder en fel.'

'IK WIL LATEN ZIEN HOE MENSELIJK EN INTIEM DE CONTRABAS IS.'

Engelenzang

'*Into the Light* is een stuk van Dmitri Smirnov, ik baseerde mijn idee voor het DCT-programma op de titel van zijn werk. Toen ik *Into the Light* voor het eerst uitvoerde, was dat een bijzondere ervaring. Het was het eerste moment na de ellendige coronajaren waarop er weer publiek in een zaal mocht. Ik voerde het uit samen met zijn dochter, zij begeleidde mij aan de piano. De muziek begint donker, in het laagste register en eindigt in de hemel, met hoge flageoletten, engelenzang. Dmitri Smirnov zelf is aan corona overleden, dat gegeven raakte mij diep toen tijdens die eerste uitvoering, het publiek moet dat gevoeld hebben. De sfeer was beladen.'

'Ook de *Elegie* opus 3 van Rachmaninov, oorspronkelijk voor piano geschreven, kent donkere tinten. Ik speel de bewerking die is gemaakt voor cello en piano, samen met Jorian van Nee. En dan heb ik meteen een punt te pakken: voor contrabas is niet zo gek veel repertoire geschreven, ik zie voor me dat ik in de toekomst met veel componisten in gesprek ga om ze te vragen of ze muziek voor dit schitterende instrument willen schrijven.'

Muziek van nu

Naar eigen zeggen boft ze met Calliope Tsoupaki. De

‘DE BAS IS MIJN STEUN EN TOEVERLAAT, MIJN LEVENSPARTNER.’

componiste was enthousiast en wilde graag een stuk voor haar schrijven. De twee kwamen in gesprek en ontdekten een aantal raakvlakken. ‘Ik ben bij haar geweest met mijn contrabas, heb gespeeld, technieken doorgenomen. Calliope komt uit Griekenland, mijn lievelingsvak op school was Grieks, ik haal enorm veel inspiratie uit de Griekse oudheid, de cultuur, de geschriften. De Grieken zijn een lyrisch volk. De heldendichten, ik vind ze fantastisch, de klank van de taal, de zinsopbouw. Ook niet te vergeten: de beeldhouwkunst, de witte marmeren beelden, ik smul ervan. Het stuk van Calliope, *Scorpio*, gaat over de nacht, de schorpioen is actief in de nacht. Ze schreef het toen ze op het Griekse eiland Samos verbleef.’

‘Xavier Dubois Foley is ook een hedendaags componist, Amerikaan, zelf contrabassist. Hij gebruikt vele stijlen door elkaar, zeer aantrekkelijk, R&B, jazz, klassiek. *The Falling Seagull* is erg lastig om te spelen, technisch een uitdaging, en duidelijk door een contrabassist geschreven. Hij stopte ook een stukje Chinese cultuur in dit werk, je hoort de erhu, een Chinese tweesnarige viool. Ierse volksdansmuziek zul je er ook in herkennen.’

Met een studiegenoot, Jose David Ospina Gaviria, speelt Witteveen werk van David Anderson: *Seven Double Bass Duets*, muziek waarin je de bas op veel verschillende manieren leert kennen. ‘De samenwerking met Jose is leuk, we kennen elkaar goed, we bewandelen zo’n beetje hetzelfde studiepad bij dezelfde docenten. We snappen precies van elkaar wat voor soort klank we nastreven, en toch zijn we totaal verschillend. En het is altijd uitdagend als we samenspelen. Ik verbeeld me dat het publiek het hoort als de samenwerking tussen musici prettig verloopt.’

Minioperaatje voor de contrabas

‘Hoe brengt Sasha Witteveen al deze verschillende muzieksoorten over? ‘Als je je hand op de contrabas legt, voel je de vibraties. De contrabas is een fysiek instrument, groot, de klankkast is enorm. De trilling van de kast die ik voel als ik speel, maakt het publiek niet mee, maar ik hoop dat ik de intensiteit ervan kan overbrengen. De bas is groot en niet voor de hand liggend als solo-instrument, maar ik wil juist laten zien hoe menselijk en intiem de contrabas is. En daar heb ik ook Bottesini voor. Deze componist ligt me misschien wel het meeste na aan het hart. Operamuziek op de contrabas: met de Variaties op ‘*Nel cor più non mi sento*’ kan ik zingen. Dit is het laatste stuk op het programma, ik eindig in majeure: in het licht. Bottesini heeft eigenlijk voor de bas heel veel minioperaatjes geschreven. Romantisch, virtuoos, uitdagend, allemaal showstukken waarbij je als speler kunt swingen en alles uit de kast kunt halen. Ik voel me ook echt in de operawereld met deze muziek, een genre waar ik enorm van houd. In de opera gaat het over menselijke drama’s, verhalen, de liefde. Opera staat heel dicht bij ons.’

Inspirerend en grappig

Witteveen is gek op de contrabas. Haar moeder is pianodocent, en haar grotere zus speelt piano. Dat was het eerste instrument waar Witteveen achter kroop. Al vroeg wist ze dat ze musicus wilde worden, en ook dat dat een lange en moeilijke weg zou zijn. ‘In het begin ging het spelen me redelijk makkelijk af, nu ben ik beland in de fase waarin het er echt op aan komt. Hoe maak je klank, hoe verdiep je het geluid dat je produceert? Als bassist moet je het gewicht van je ledematen gebruiken, je moet als het ware in de snaar hangen en een ontspannen rechterarm hebben. Zonder extra energie moet je in staat zijn het instrument te bespelen met jouw eigen fysiek. Echt moeilijk!’

Ik hou van contrabas spelen, mijn liefste wens is dat ik er mensen mee kan stimuleren om ook te gaan spelen. Het instrument is inspirerend en grappig. Ik weet nog goed dat ik in een film zag hoe iemand de bas op de punt rond liet draaien. De eerste improvisaties die ik hoorde, dat jazzy element, ik wist niet wat ik meemaakte. Ik was negen jaar, zoiets. Op mijn tiende deed ik mee in een orkest en kreeg ik door wat de functie van het instrument op die plek was, het fundament.

Wie me enorm inspireert is Dominic Seldis, de aanvoerder van de contrabassen in het Concertgebouw-orkest. Hij is echt een podiumpersoonlijkheid. Dit seizoen speel ik in de Academie van het orkest, en zit ik dicht bij Seldis op het podium. Een mijlpaal, samenspelen met mijn idool!’

Kraakjes en scheurtjes

‘Wat me altijd intrigeert – en ook ontroert – is dat je op de contrabas kraakjes en scheurtjes in de klank hoort tijdens het spelen. Je hoeft maar iets te dicht bij de kam te strijken en het contact met de snaar is minder stevig dan in het midden tussen kam en toets. Je hoort dat een musicus moet werken op de contrabas, niets gaat vanzelf. De laagte is natuurlijk karakteristiek, maar de flageoletten ook, die klinken engelachtig. Iedere dag leer ik mijn instrument weer iets beter kennen, de mogelijkheden zijn oneindig. De bas is mijn steun en toeverlaat, een levenspartner. Ik heb net mijn rijbewijs gehaald en kan hem nu echt overal mee naartoe nemen.’

Van tafelblad tot contrabas

Bekijk je een van de twee contrabassen van Witteveen, het instrument waarop ze tijdens de DCT-tournee speelt, dan zie je een prachtexemplaar, diep van kleur, met een walnoten achterblad. De bas is gebouwd door Sergio

FINALISTEN TOUR 2022•2023

Dianto Reed Quintet
Tour: 15 sep t/m 26 okt

Thomas Dulfer fagot en **Deborah Witteveen**
saxofoon
Tour: 11 jan t/m 16 feb

Sasha Witteveen
contrabas

m.m.v. **Jorian van Nee** piano
Tour: 2 nov t/m 11 dec

Joost Willemze harp
Tour: 9 mrt t/m 19 apr

Scaramelli. Deze Italiaanse bouwer maakte speciaal voor Witteveen twee instrumenten, waaronder deze bas. Hoe wist hij wat bij haar zou passen? 'Ja, dat is het geheim van een goede bouwer, die ziet en hoort na drie noten wat je nodig hebt. Ik was bij hem op bezoek in Ferrara, en gezien zijn leeftijd denk ik dat dit de laatste bas is die hij op bestelling heeft gebouwd. Dat achterblad trouwens: Scaramelli liep eens door Venetië en zag in een antiekwinkel een koffietafel van walnotenhou. De kleur, de nerf, de kwaliteit van het hout, alles sprak hem aan in dit Venetiaanse meubelstuk van rond 1700. Hij kocht de tafel en bewerkte het blad zo dat hij er een contrabas van kon bouwen.

Ik ben dolblij met dit instrument. Het voelt als een vriend. De bas klinkt zoet, menselijk, schor, soms instabiel, donker, maar toch ook licht als ik hard werk. Ik herken er mezelf in. De klank heeft mijn eigen gedroomde karakter: ik wil graag elegant, zoet en licht zijn.'

Frederike Berntsen

DUTCH CLASSICAL TALENT

Dutch Classical Talent is een talentontwikkelingstraject van achttien maanden voor jonge musici die studeren of zijn afgestudeerd aan een van de Nederlandse conservatoria. Finalisten doorlopen een intensief coachings- en studieprogramma, en gaan met een eigen programma op tour langs vijftien Nederlandse concertzalen. Zondag 28 mei 2023 komen alle finalisten naar Utrecht voor de Grote Finale van de Tour and Award. Op die dag wordt een winnaar aangegezien wordt de band met het publiek versterkt met het toekennen van de Publieksprijs.

Dutch Classical Talent is een initiatief van de Nederlandse concertzalen en de JCP Stichting. De finale van Dutch Classical Talent wordt mede mogelijk gemaakt door het Fonds Angela E., beheerd door het Prins Bernhard Cultuurfonds.

www.dutchclassicaltalent.nl

voor
de
kunst

AF
AK DESUITE